

70 SERİ NO'LU KATMA DEĞER VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ

Resmi Gazete Sayısı 23459

Resmi Gazete Tarihi 10/09/1998

Kapsam

Katma değer vergisi uygulamaları ile ilgili olarak aşağıdaki açıklamaların yapılmasına gerek duyulmuştur.

1. İNCELEME RAPORU VE TEMİNAT ARANILMADAN YAPILACAK İADELERDE SINIR

Devlet Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin(1) 52 nci maddesinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak, ihracat istisnası ile ihraç kaydıyla yapılan teslimlerde teminat ve inceleme raporu aranılmadan iade yapılabilmesine imkan veren 400 milyon liralık sınır(2) 1 milyar liraya yükseltilmiştir.

Teminat ve inceleme raporu aranmaksızın yapılacak iadeler konusunda bu Tebliğ ile belirlenen yeni sınır, incelemesine başlanmamış iade ve mahsup talepleri bakımından da geçerlidir. Dolayısıyla bu Tebliğle belirlenen yeni sınırın altındaki iade ve mahsup işlemleri için verilen teminatlar vergi dairelerince çözülecektir.

İncelemesine başlanılmış olan iade ve mahsup talepleri ise, inceleme elemanınca gerek duyulması halinde, bu düzenlemeye bağlı kalınmaksızın inceleme sonucuna göre yerine getirilecektir.(3)

2. İNDİRİMLİ TEMİNAT UYGULAMASI

Katma Değer Vergisi Kanununun 32 nci' maddesiyle Devlet Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 52 nci maddesinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak, 29 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğinde(4) yer alan şartları taşıyan ihracatçılardan;

- **Son üç takvim yılı** itibariyle ihracatları **her bir yıl için beş milyon ABD Dolarını** geçen, veya
- **Son beş takvim yılı** itibariyle ihracatları **her bir yıl için bir milyon ABD Dolarını** geçen

ihracatçılar da indirimli (% 10) teminat uygulaması kapsamına dahil edilmiştir.

Buna göre yukarıda belirtilen şartları haiz olan ve;

- 1995, 1996 ve 1997 yıllarında ihracat bedelleri her bir yıl için beş milyon ABD Dolarını geçen, veya
- 1993, 1994, 1995, 1996 ve 1997 yıllarında ihracat bedelleri her bir yıl için bir milyon ABD Dolarını geçen,

ihracatçıların bu Tebliğin yayımlandığı tarihten sonraki iade talepleri için, iadesi istenilen katma değer vergisinin incelemesiz ve teminatsız iade sınırını aşan kısmının % 10'u oranında teminat vermeleri halinde iade talepleri yerine getirilecektir.

1999 ve izleyen yıllarda da yine son üç veya beş yılda gerçekleştirilen ihracat tutarları esas alınarak indirimli teminattan yararlanılıp yararlanılmayacağına karar verilecektir.

Öte yandan, 29 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğinde indirimli teminat uygulamasından yararlanacak olan mükelleflerde aranan şartlar arasında, katma değer vergisi iadesi amacıyla yapılan

incelemeler sonucunda birbirini izleyen son beş vergilendirme döneminde hakkında olumlu rapor yazılmış olması şartı da yer almaktadır. 3568 sayılı Kanun(5) gereğince tam tasdik sözleşmesi olan mükellefler hakkında birbirini izleyen son 5 vergilendirme dönemine ait olumlu Yeminli Mali Müşavir Tasdik Raporu bulunması halinde bu şart gerçekleşmiş sayılacaktır. Birbirini izleyen son 5 vergilendirme dönemine ait olumlu raporlardan bir kısmının vergi inceleme elemanlarınca, bir kısmının ise yeminli mali müşavirlerce düzenlenmiş olması halinde de bu şartın gerçekleşmiş sayılacağı tabiidir.

3. İHRAÇ KAYDIYLA TESLİMLERE AİT BİLDİRİMLER

İhraç kaydıyla mal teslimlerine taraf olanlar için 23 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğinde(6) öngörülen bildirimler ile 27 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğinde(7) öngörülen taahhüname verme zorunluluğu kaldırılmıştır.

4. İADE TALEBİ KISMEN ONAYLANAN MÜKELLEFLER

İade hakkı doğuran işlemlerle ilgili olarak ortaya çıkan katma değer vergisi iade ve mahsup incelemelerinde, her dönem için talep ettikleri iade tutarının % 95 ve daha fazlası onaylanan mükellefler hakkında, talebin % 5'e kadar olan kısmının reddedilme nedenine bakılmaksızın ilgili dönem ve sonraki dönemler için genel esaslara göre işlem yapılır.

Onaylanmayan kısmın sahte veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belgeden kaynaklanmaması halinde ise, onaylanmayan kısmın miktarına bakılmaksızın genel esaslara göre işlem yapılır.

Bu hususlar daha önce hakkında rapor düzenlenen mükelleflerden yukarıdaki şartları taşıyanlar için de geçerlidir.

Onaylanmayan kısmın iadesinin yapılmayacağı, yapılmış ise ceza ve gecikme faizi uygulanarak geri alınacağı tabiidir.

5. MÜTESELSİL SORUMLULUK

Vergi Usul Kanununun 11 inci maddesinde yer alan, mal alım ve satımı ile hizmet ifası dolayısıyla vergi kesintisi yapmak ve vergi dairesine yatırmak zorunda olanların, bu yükümlülükleri yerine getirmemeleri halinde verginin ödenmesinden, alım satıma taraf olanlar ile hizmetten yararlananlar, aralarında zımnen dahi olsa irtibat olduğu tesbit olunanların müteselsilen sorumlu olacağına dair hüküm 4369 sayılı Kanunun(8) 81 inci madesi ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Mal alım ve satımı ve hizmet ifası dolayısıyla vergi kesintisi yapmak ve vergi dairesine yatırmak zorunda olanların, bu yükümlülükleri yerine getirmemeleri halinde verginin ödenmesinden, alım satıma taraf olanlar, hizmetten yararlananlar ve aralarına doğrudan veya hisimlik nedeniyle ya da sermaye, organizasyon veya yönetimine katılmak veya menfaat sağlamak suretiyle dolaylı olarak ilişkide bulunduğu tesbit olunanlar müteselsilen sorumludurlar."

Yapılan bu değişikliğe göre, mal teslimlerinde alım-satıma taraf olanlar, hizmet ifalarında hizmetten yararlananlar, bu safhadaki işlem bedeli üzerinden hesaplanan katma değer vergisi ile sınırlı olmak üzere, Hazine'ye intikal etmeyen katma değer vergisinden müteselsilen sorumlu olacaklardır.

Alım-satıma taraf olmamak veya hizmetten yararlanmamakla birlikte aralarında doğrudan veya hisimlik nedeniyle ya da sermaye, organizasyon veya yönetimine katılmak veya menfaat sağlamak suretiyle dolaylı olarak ilişkide bulunduğu vergi inceleme raporunda açıkça belirtilenler ise bu çerçevede Hazine'ye intikal etmeyen katma değer vergisinin tamamından müteselsilen sorumlu olacaklardır.

Vergi Usul Kanununun 11 inci maddesinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak "Müteselsil Sorumluluk" uygulamasına ilişkin usul ve esaslar aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

1. Vergi, mükellef adına tarh-tahakkuk ettirilecek ve öncelikle mükelleften aranacaktır.
2. Müteselsil sorumluluk satın alınan mal ve hizmet bedeli üzerinden hesaplanan katma değer vergisi, varsa gecikme faizi ve gecikme zammı ile sınırlıdır. Cezalar sorumluluk kapsamı dışındadır.
3. Mükellef dışındaki kişilerden (müteselsil sorumludan) yapılacak takibe ödeme emri tebliği suretiyle başlanılacaktır.

Bu esaslar dikkate alınarak mükellef tarafından beyan edilen ancak, ödenmeyen vergi ile ilgili olarak;

- Mükellefe, bilinen adreslerinde bulunamadığından ödeme emri tebliğ edilememiş olması, veya
- Kendisine ödeme emri tebliğ edilen mükellefin mal beyanında bulunmamış, vergi dairesince de malı tespit olunamamış veya beyan edilen veya vergi dairesince tespit olunan malların amme alacağını karşılamayacağını anlaşılmış olması,

hallerinde vergi aslı, varsa gecikme faizi ve gecikme zammı için mükellef dışındaki müteselsil sorumlu nezdinde ödeme emri ile takibe başlanılacaktır.

Mükellef tarafından noksan beyan edilen veya hiç beyan edilmeyen vergi için yapılacak tarhiyat üzerine tahsil edilebilir hale gelen vergi ve gecikme faizi, yukarıda belirtilen şartlara göre müteselsil sorumlu nezdinde ödeme emri ile takibe alınacaktır.

Öte yandan, müteselsil sorumluluk kapsamına girmese dahi herhangi bir nedenle Hazine'ye intikal etmeyen vergi, Katma Değer Vergisi Kanununun 29 ve 32 nci maddelerine göre indirim ve iade konusu yapılmayacaktır.

Müteselsil sorumluluk ile ilgili bu düzenlemeler, henüz kesinleşmemiş işlemler için de geçerli olacaktır.

ÖRNEKLER

- Mükellef (A), Haziran 1998 döneminde mükellef (D) den satın aldığı 100.000.000.- liralık mal için 15.000.000.- liralık katma değer vergisi ödemiştir. Mükellef (D) bu döneme ait beyannamesinde 25.000.000.- lira ödenecek katma değer vergisi beyanında bulunmuş, ancak vergi dairesine ödememiştir.

Bu işlemde Hazine'ye intikal etmeyen vergi 25.000.000.- lira olmakla birlikte, mükellef (A) alım satıma taraf olan kişi olarak, sadece bu safhadaki işlem bedeli üzerinden hesaplanan 15.000.000.- lira katma değer vergisi ve buna ait gecikme zammından müteselsilen sorumlu olacaktır.

-Yukarıda bahsi geçen mükellef (A), mükellef (D) den satın aldığı malı 120.000.000.- lira bedelle ve 18.000.000.- lira katma değer vergisi tahsil etmek suretiyle, mükellef (K) ya satmış ve satışa ait katma değer vergisini beyan ederek ödemiştir.

Müteselsil sorumluluk, Hazine'ye intikal etmeyen verginin ait olduğu alım satım safhası için söz konusu olduğundan ve mükellef (K) ile (D) arasında da alım satım ilişkisi bulunmadığından, mükellef (D) nin beyan edip ödemediği vergi nedeniyle mükellef (K) nin müteselsil sorumluluğu bulunmamaktadır. Mükellef (K) nin, mükellef (A) dan satın aldığı mallara ait katma değer vergisi ise beyan edilerek ödenmiş olduğundan alım satıma taraf olarak da bir sorumluluğu söz konusu değildir.

-Yukarıda bahsi geçen mükellef (D), mükellef (A) ya satmış olduğu malları 80.000.000,- lira bedel ve 12.000.000,- lira katma değer vergisi ödemek suretiyle mükellef (C) den satın almıştır.

Yapılan incelemeler sırasında (C) firmasının sahte belge kullanmak suretiyle ödemesi gereken katma değer vergisini Hazineye intikal ettirmediği ve bu firmanın ortaklarının aynı zamanda (D) ve (A) firmalarının da ortakları olduğu tespit edilmiştir.

Bu olayda (C) firması ile (A) firması doğrudan alım satıma taraf olmamakla birlikte her iki firma ortaklarının aynı kişilerden oluşması, aralarında sermaye ve organizasyon ilişkisi bulunduğunu gösterdiğinden ve bu durum inceleme raporunda açıkça belirtildiğinden, inceleme raporunda ziyaa uğratıldığı belirtilen vergi ve buna bağlı gecikme faizinden (D) ve (A) firmaları birlikte müteselsilen sorumlu olacaklardır. (K) firması ise, (C) firması ile doğrudan alım satıma taraf olmadığından ve bu firmalarla dolaylı bir ilişkisi de tespit edilmediğinden müteselsil sorumluluk kapsamına girmeyecektir.

6. SORUMLU SIFATIYLA KATMA DEĞER VERGİSİ ÖDENEN İŞLEMLERDE MÜTESELSİL SORUMLULUK VE KATMA DEĞER VERGİSİ İADE İŞLEMLERİ

Katma Değer Vergisi Kanununun 9 uncu maddesi gereğince, katma değer vergisini sorumlu sıfatıyla vergi dairesine nakden veya mahsuben ödeyenler, bu işlemlerle ilgili olarak önceki safhalarda ortaya çıkan verginin Hazine'ye intikal etmemiş olması nedeniyle müteselsil sorumluluk uygulaması ile muhatap tutulmayacaklardır.

Sorumlu sıfatıyla vergi dairesine nakden veya mahsuben katma değer vergisi ödeyenlerin bu işlemlerle ilgili iade ve mahsup talepleri, haklarında olumsuz rapor bulunan mükelleflerden mal ve hizmet alışları olsa dahi genel esaslara göre yerine getirilecektir.

Yukarıdaki hususlar, henüz kesinleşmemiş işlemlere de uygulanacaktır.

7. HURDA METAL TESLİMLERİNDE SORUMLULUK

Hurda metal teslimlerinden doğan katma değer vergisinin mahsuben iadesinde 1 No.lu katma değer vergisi beyannamesine, mal alış ve satış faturalarının (imalatçılarda sadece satış faturalarının) fotokopileri veya bu faturaların dökümünü gösteren ilgili firmaca onaylı bir listenin eklenmesi yeterlidir. Bu Tebliğin yayımından önceki dönemlerle ilgili mahsuben iadelerde, yukarıdaki belgelerin ibraz edilmiş olması halinde diğer belgeler aranılmaksızın mahsup işlemi gerçekleştirilecektir.

Yukarıda sayılan belgeler hurda metal teslimleri nedeniyle iadesi gereken katma değer vergisinin vergi borçlarına mahsubu işlemleri için geçerli olup, nakden iadelerde ise daha önceki Tebliğlerde belirlenen belgeler ibraz edilecektir.

Öte yandan, genel ve katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettiği birlikler ve kamu iktisadi teşebbüsleri tarafından yapılan hurda metal teslimleri katma değer vergisi tevkifatı dışında bırakılmıştır. Bu kurum ve kuruluşların, verginin konusuna giren teslimlerinde hesaplanan katma değer vergisinin tamamı bahsi geçen kuruluşlara ödenerek genel esaslara göre işlem yapılacaktır.

Tebliğ olunur.

(1) 14/10/1991 tarihli ve 21021 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

(2) 13/11/1997 tarihli ve 23169 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 65 Seri No.lu KDV Genel Tebliği ile belirlenmiştir.

(3) Güncelliđi Kalmamıştır.

(4) 12/8/1988 tarihli ve 19897 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

(5) 1/06/1989 tarihli ve 3568 sayılı Kanun 13/6/1989 tarihli ve 20194 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

(6) 18/7/1986 tarihli ve 19168 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

(7) 5/3/1988 tarihli ve 19745 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır

(8) 22/7/1998 tarihli ve 4369 sayılı Kanun, 29/7/1998 tarihli ve 23417 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.